energeia.nl

ACM keert terug op schreden: toch geen eigen elektrolyser voor netwerkbedrijven

Katrijn de Ronde

5-6 minuten

Lees ook

Netwerkbedrijf mag elektrolyser bouwen en beheren, maar niet exploiteren

Begin 2020 legde de Autoriteit Consument en Markt een leidraad voor aan marktpartijen en netwerkbedrijven, waarin stond uitgelegd wat netwerkbedrijven binnen de huidige wet- en regelgeving wel en niet mogen, als het gaat om zogenaamde alternatieve energiedragers. Nu is de definitieve leidraad gepubliceerd.

Verhelderen

Leidraad netwerkbedrijven en alternatieve energiedragers

Netbeheerders zijn gereguleerde bedrijven, die niet op de vrije markt actief mogen zijn. Netwerkbedrijven hebben iets meer speelruimte. Voor gas en elektriciteit is het helder wat wel en niet mag, maar bij nieuwe energiedragers als waterstof en

warmte bleken daar toch nog veel vragen over te zijn. Vandaar dat de ACM de situatie wil verhelderen met een leidraad.

Netwerkbedrijven mogen, aldus de ACM, netten met toebehoren aanleggen voor alternatieve energiedragers, die netten beheren en zorg dragen voor het transport op die netten. Bij het toebehoren van netten kan worden gedacht aan meetinstallaties, compressoren maar ook bijvoorbeeld een opslaginstallatie. Netwerkbedrijven mogen ook productie-installaties van alternatieve energiedragers -zoals waterstof en warmte- aanleggen en onderhouden, maar zij mogen die installaties niet beheren of in eigendom hebben. Netwerkbedrijven mogen geen alternatieve energiedragers produceren, verhandelen of leveren, en bijvoorbeeld ook geen opslagdiensten verlenen.

Netwerkbedrijven werken aan hun kennis over waterstof. In het Hydrogen Experience Center van netwerkbedrijf Alliander en Kiwa hangen een cv-ketel en een waterstofketel naast elkaar. Monteurs kunnen hier les krijgen in het overschakelen van woningen op aardgas naar waterstof.(Foto: Sem van der Wal/ANP)

Wel mogen netwerkbedrijven via joint ventures of als minderheidsaandeelhouder deelnemen aan bedrijven die wel produceren, handelen of leveren, zolang het netwerkbedrijf maar geen doorslaggevende zeggenschap heeft binnen het bedrijf. Zo kan een netwerkbedrijf helpen bij het op gang brengen van de markt voor nieuwe energiedragers, aldus de toezichthouder.

Ook is er een uitzondering als er sprake is van “technisch en juridisch onlosmakelijk verbondenheid” tussen productie en/of levering enerzijds en infrastructuur anderzijds, zoals bij drinkwaterbedrijven. Op dit moment ziet de ACM geen dergelijke verbondenheid voor bijvoorbeeld warmte of waterstof, maar de toezichthouder sluit niet uit dat dat in de toekomst (tijdelijk) anders zal zijn. De ACM schrijft in de leidraad graag daarover in gesprek te gaan.

Eigendom en beheer

De belangrijkste wijziging in de definitieve leidraad ten opzichte van de versie die ter consultatie werd gelegd is dat netwerkbedrijven niet het beheer of het eigendom van een productie-installatie, zoals een elektrolyser, mogen hebben. Dat mocht in de concept-versie nog wel, zolang het netwerkbedrijf maar niet het eigendom kreeg over de geproduceerde moleculen, kilowatturen of Joules, of zich bezig hield met de exploitatie van de installatie. Het is namelijk niet de bedoeling dat netwerkbedrijven een financieel of commercieel belang krijgen bij de stroom van energiedragers op de netten.

De ACM schreef daarover in de concept-versie: “Het onderscheid tussen beheer en exploitatie is niet in de wet uitgewerkt en zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld.“ Maar in de definitieve versie is de grens tussen wat wel en niet mag scherper getrokken, en valt naast exploitatie nu

ook beheer en eigendom buiten het toegestane gebied. In de nu gepubliceerde leidraad wordt toegelicht dat degeen die het eigendom of beheer over een productie-installatie heeft, altijd belang heeft bij de inzet van die installatie en daarmee dus bij de stroom van energiedragers op het net.

ACM-woordvoerder Tjitte Mastbroek zegt over de wijziging: “Het huidige wettelijk kader is onduidelijk en voor meerdere interpretaties vatbaar. De lijn die de ACM in de concept-leidraad heeft gehanteerd, bleek niet voor iedereen de gewenste duidelijkheid te verschaffen. Daarom is de leidraad uitgewerkt langs de huidige lijn.” Overigens merkt de ACM in de leidraad op dat er nog een nieuwe Energiewet op stapel staat. “Dit kan betekenen dat de regels met betrekking tot alternatieve energiedragers waar netwerkbedrijven zich aan moeten houden en die de ACM in deze leidraad uitlegt in de (nabije) toekomst veranderen.”

Vertraging

De definitieve leidraad is flink later dan verwacht. “De energietransitie, in het bijzonder de waterstofmarkt, is sterk in ontwikkeling”, schreef de toezichthouder in februari op de eigen website. Dat leidde tot vertraging. De ACM onderzocht welke ruimte er binnen de wet was voor netwerkbedrijven om te experimenteren met waterstof en dat onderzoek was nog niet afgerond. Ook wilde de toezichthouder rekening houden met “de impact van wetgevingstrajecten, zoals de Energiewet” en de ontwikkelingen rondom de Europese Green Deal.